

Update fysieke en digitale veiligheid

In deze mededeling wordt u geïnformeerd over:

- de consultatiereactie van de waterschappen op de ministeriële regelingen voor de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke);
- de planning voor inwerkingtreding van deze twee wetten en de aanwijzing van het sectorale Computer Emergency Response Team (CERT) voor de waterschappen;
- de stand van zaken met betrekking tot de bestuurderstrainingen;
- de eerste verkenning van het Waterschapshuis (hWh) naar digitale autonomie van de waterschappen;
- een save the date voor de masterclass Risicogestuurd werken op 25/26 juni a.s.

Consultatiereactie ministeriële regelingen

Op 11 november 2025 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) de ministeriële regelingen voor de Cbw en de Wwke ter consultatie voorgelegd. De minister van IenW heeft de Unie per brief gevraagd op beide regelingen te reageren. Via verschillende gremia, waaronder de themagroep Fysieke en Digitale Veiligheid en de Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VvZB), zijn de waterschappen om input gevraagd. Op basis van alle binnengekomen reacties heeft de Unie de consultatiereactie van de waterschappen opgesteld en naar de minister verstuurd. Onze belangrijkste punten zijn dat het CERT-Watermanagement (CERT-WM) van de waterschappen nog steeds niet als sectoraal CERT is aangewezen, dat onduidelijk is met welke sectoren de waterschappen bij de Wwke rekening moeten houden en dat er twijfels bestaan over verschillende drempelwaarden voor het melden van significante incidenten.

Planning inwerkingtreding wetten en aanwijzing CERT-WM

De planning is nog steeds dat de Cbw en Wwke, inclusief de onderliggende regelgeving, in het tweede kwartaal van 2026 in werking treden. Naar verwachting wordt het wel eind Q2, want de Wetgevingsoverleggen moeten nog plaatsvinden¹ en er wordt nog gewacht op een advies van de Raad van State. Beide wetsvoorstellen zijn op 4 juni 2025 gezamenlijk ingediend bij de Tweede Kamer. De bijbehorende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) hoeven formeel niet naar de Tweede Kamer, maar zijn op 30 juni ter informatie nagestuurd. De ministeriële regelingen hoeven eveneens niet langs de Tweede Kamer, maar zullen na de consultatieronde door de betreffende ministers worden vastgesteld en tegelijkertijd met de nieuwe wetten en AMvB's in werking treden.

Het ministerie van IenW is nog steeds voornemens om het CERT-WM onder de Cbw aan te wijzen als sectoraal CERT voor de waterschappen. Een extern bureau zal nog een laatste onderzoek verrichten op basis waarvan naar verwachting medio april a.s. een ambtelijk advies aan de minister zal worden gegeven. Alle andere potentiële sectorale CERT's, waaronder de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de gemeenten, krijgen een soortgelijk onderzoek vanuit hun ministerie. De verwachting is dat alle ministeries tegelijkertijd de knoop over het aanwijzen van sectorale CERT's doorhakken, waarna de betreffende organisaties een formele brief krijgen. Het ministerie van IenW heeft aangegeven de paragraaf over de aanwijzing van CERT-WM in de ministeriële regeling voor de Cyberbeveiligingswet tijdig in te vullen, zodat de situatie bij inwerkingtreding geregeld is.

Direct na inwerkingtreding van de Cbw in Q2 2026 moeten de essentiële entiteiten, waaronder de waterschappen, aan de nieuwe wettelijke eisen voldoen. Voor de Wwke moeten de betrokken ministeries eerst per organisatie per proces een aanwijzing geven of er sprake is van een kritiek proces. Het ministerie van IenW is voornemens om dit voor het proces Afvalwater en het proces Keren en beheren direct na inwerkingtreding per brief te doen. Vervolgens hebben de als kritiek aangewezen organisaties nog uiterlijk 10

¹ Het Wetgevingsoverleg (WGO) Cbw staat gepland op 16 maart 2026 en het WGO Wwke op 23 maart 2026.

maanden de tijd om op basis van eigen risicoanalyses (een plan op te stellen om) de benodigde maatregelen te treffen.

Bestuurderstrainingen

De Cbw (art. 24) verplicht bestuurders om een training te volgen. Het ministerie van IenW had bureau Veritas (voorheen: Secura) ingehuurd om deze opleiding voor de watersector te verzorgen. Eind 2025 liep het contract met Veritas af en heeft het ministerie aangegeven zich opnieuw over de bestuurders-trainingen te willen beraden. We hopen zo spoedig mogelijk met nieuwe informatie hierover te komen.

Eerste verkenning digitale autonomie waterschappen

Digitale en geopolitieke ontwikkelingen veranderen razendsnel. De waterschappen willen zicht op hun IT-afhankelijkheden en streven naar digitale autonomie en soevereiniteit. De OpdrachtGeversTafel (OGT) van het Waterschapshuis heeft daarom opdracht verleend aan het Waterschapshuis voor een verkenning met als doel *'Breng de handelingsperspectieven in beeld waarmee waterschappen hun weerbaarheid, veerkracht en betrouwbaarheid kunnen verhogen bij risicovolle IT-afhankelijkheid'*.

De resultaten van deze eerste verkenning zijn recent opgeleverd. Het rapport kunt u desgewenst opvragen bij uw eigen lid van de OGT. Op basis van het rapport heeft de OGT besloten om verder in te zetten op vijf inhoudelijke thema's:

1. Risico's en maatregelen
2. Kennisdelen en samenwerken
3. Werken volgens principes
4. Leveranciersmanagement en contracten
5. Alternatieven verkennen en implementeren

Save the date: masterclass Risicogestuurd werken op 25/26 juni 2026

Waterschappen zijn voor het uitvoeren van hun taken steeds afhankelijker van internettechnologie. Tegelijkertijd brengt deze ontwikkeling nieuwe onzekerheden met zich mee zoals ketenafhankelijkheid en weerbaarheidsvraagstukken. Daarom organiseert het Waterschapshuis op 25 en 26 juni a.s. het tweedaagse seminar "Risico's beheersen doe je samen" en worden ook de bestuurders van de waterschappen uitgenodigd om deel te nemen.

Het seminar wordt een tweedaagse masterclass Risicogestuurd werken, waarbij de deelnemers heel concrete hulpmiddelen krijgen aangereikt om risicogestuurd werken daadwerkelijk in de praktijk te brengen in het samenspel tussen bestuurder en ambtelijke organisatie. Door samen te sturen op risico's en hierin bestuurlijke keuzes te maken, zetten we als sector een grote stap in onze verantwoordelijkheden maar bovenal geeft het de gelegenheid om te sturen vanuit het bestuurlijk perspectief op risicobereidheid en inzet van de schaarse middelen. Martin van Staveren, toonaangevend expert en universitair kerndocent op het gebied van risicomanagement, zal de tweedaagse leiden.